

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
ІМЕНІ АДМІРАЛА МАКАРОВА

54007, м. Миколаїв, пр. Героїв України 9, тел./факс +38(0512) 42-42-80, e-mail: university@nuos.edu.ua

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії Артем ВАЩІЛЕНКО 1970 року народження, громадянин) Україна, освіта вища: закінчив у 1999 році факультет після вузівської підготовки Українського державного морського технічного університету ім. адмірала Макарова за спеціальністю 7.050201 «Менеджмент організацій». Аспірант Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова Міністерства освіти і науки України, м. Миколаїв. Виконав акредитовану освітньо-наукову програму «Менеджмент».

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова, м. Миколаїв від «30» червня 2026 р. № 266 у складі:

Голови разової

спеціалізованої вченої ради –

Рецензентів –

Офіційних опонентів –

Ірина КРАМАРЕНКО, доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова.

Ірина НАДТОЧІЙ, доктор економічних наук, професор, заступник директора з навчально-методичної та наукової роботи Херсонського навчально-наукового інституту Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова.

Євгенія БОЙКО, доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова.

Костянтин ШАПОШНИКОВ, доктор економічних наук, професор, проректор з наукової роботи та міжнародних зв'язків Закладу вищої освіти «Університет трансформації майбутнього»;

Людмила ЛОМОВСЬКИХ, доктор економічних наук, професор, професор кафедри глобальної економіки Державного біотехнологічного університету.

на засіданні «10» серпня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» Артему ВАЩІЛЕНКУ на підставі публічного захисту дисертації «Організаційно-управлінські механізми інноваційного відновлення регіональних бізнес-процесів в умовах глобальних викликів та загроз» за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Дисертацію виконано в Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова Міністерства освіти і науки України, м. Миколаїв.

Науковий керівник (керівники) – Інна ІРТИЩЕВА, доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, що містить науково аргументовані результати проведених здобувачем досліджень, які полягають в обґрунтуванні теоретико-методичних засад і розробці організаційно-управлінських механізмів інноваційного відновлення регіональних бізнес-процесів в умовах глобальних викликів та загроз, що має істотне значення для галузі знань 07 «Управління та адміністрування» й

відповідає ОНП «Менеджмент». Дисертаційне дослідження виконано українською мовою. Дисертація відповідає вимогам МОН України та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (із змінами внесеними згідно з Постановами КМ № 341 від 21.03.2022, № 502 від 19.05.2023, № 507 від 03.05.2024).

Здобувач має 12 наукових публікацій за темою дисертації, з них 6 статей у наукових фахових виданнях, які включені до міжнародних наукометричних баз:

1. Шалухіна В. В., Ляшенко В. М., Черкаський Г. І., **Ващиленко А. М.**, Сумара А. О. Формування інноваційного потенціалу на макро-, мезо- та мікрорівнях в умовах цифровізації. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2023. Том 8. № 1. С. 41–46. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2023-1-6>

2. Parsyay V., Zhukova O., **Vashchylenko A.** (2023). Ukraine's Blue Economy: Potential and Prospects for Integration Into the European Space. *Three Seas Economic Journal*, vol. 4, no. 1, pp. 58–63. DOI: <https://doi.org/10.30525/2661-5150/2023-1-7>

3. Парсяк В. Н., Жукова О. Ю., **Ващиленко А. М.** Ревіталізація суднобудівних підприємств в Україні: актуальні закордонні кейси. *Розвиток міста*. 2024. № 1. С. 82–90. DOI: <https://doi.org/10.32782/city-development.2024.1-11>

4. **Ващиленко А. М.**, Шалухіна В. В., Черкаський Г. І., Михасько Т. Ю., Бездольний Д. С. Регіональне управління в умовах віртуалізації економіки: роль у інноваційному відновленні, принципи та проблеми. *Актуальні проблеми інноваційної економіки та права*. 2025. № 4. С. 32–37. DOI: <https://doi.org/10.36887/2524-0455-2025-4-8>

5. **Vashchylenko A.** Innovative Renewal of Regional Business Processes in the Context of Global Challenges: Organizational, Economic, Management Features and Mechanisms. *SOCIAL DEVELOPMENT: Economic and Legal Issues*. 2026. No 16. DOI: <https://doi.org/10.70651/3083-6018/2026.4.10>

6. **Ващиленко А. М.** Відновлення підприємницького потенціалу Миколаївської області в умовах глобальних загроз: аналіз стартових умов та організаційні важелі впливу. *Інвестиції: практика та досвід*. 2026. No 10. С. 508–515. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2026.10.508>

У дискусії взяли участь голова, рецензенти, офіційні опоненти та висловили зауваження:

Ірина КРАМАРЕНКО, голова, доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова; оцінка позитивна.

Ірина НАДТОЧІЙ, рецензент, доктор економічних наук, професор, заступник директора з навчально-методичної та наукової роботи Херсонського навчально-наукового інституту Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова; оцінка позитивна з зауваженнями:

1. На стор. 93 – 96 дисертації автором запропоновано інтегральний показник рівня відновлення регіональних бізнес-процесів (Rbp) та здійснено класифікацію регіонів залежно від рівня їх відновлення. Запропонований методичний підхід заслуговує на позитивну оцінку, однак доцільно було б більш детально обґрунтувати вибір вагових коефіцієнтів окремих показників та визначити вплив їх зміни на кінцеві результати оцінювання. Це підвищило б практичну універсальність запропонованої методики.

2. На стор. 145 – 152 автор досліджує міжнародний досвід інноваційного відновлення регіональних бізнес-процесів та обґрунтовує можливість використання моделей Естонії, Німеччини, Ізраїлю та Південної Кореї. Разом із тим робота лише частково висвітлює механізми їх адаптації до специфіки українських регіонів, які суттєво відрізняються рівнем економічного розвитку, ресурсним забезпеченням та безпековими умовами. Саме цей аспект, на нашу думку, потребував би більш детального опрацювання.

3. На стор. 160 – 166 представлено організаційно-управлінський механізм інноваційного відновлення регіональних бізнес-процесів. Незважаючи на його комплексний характер, доцільно було б чіткіше визначити розподіл функцій між органами державної влади, органами

місцевого самоврядування, бізнесом і науковими установами, а також окреслити механізми координації їх взаємодії під час реалізації запропонованих управлінських рішень.

4. На стор. 171 – 175, аналізуючи результати SWOT-аналізу передумов інноваційного відновлення регіональних бізнес-процесів Миколаївської області, автор достатньо повно визначає сильні та слабкі сторони, можливості й загрози. Разом із тим результати аналізу могли б бути більш практично орієнтованими за умови ранжування визначених факторів за ступенем їх впливу та пріоритетністю реалізації відповідних управлінських заходів.

5. На стор. 180 - 186 запропоновано модель Стратегії сталого розвитку Миколаївської міської територіальної громади. Запропоновані автором підходи мають практичний інтерес, однак доцільно було б доповнити їх системою кількісних індикаторів моніторингу результативності реалізації запропонованих заходів та визначити часові межі оцінювання досягнення стратегічних цілей.

Наведені зауваження та побажання мають рекомендаційний характер і не знижують загальної позитивної оцінки дисертаційної роботи. Вони не впливають на наукову новизну, теоретичну цінність та практичне значення одержаних результатів, а можуть бути враховані автором у подальших наукових дослідженнях.

Євгенія БОЙКО, рецензент, доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова; оцінка позитивна з зауваженнями:

1. Організаційно-управлінські механізми, описані в роботі (розділ 1, п.1.2.), здебільшого орієнтовані на реактивне управління – тобто на подолання наслідків криз, що вже настали. Водночас у теоретико-методологічній частині бракує розробки проактивних інструментів: системи раннього попередження (early warning системи) та індикаторів експрес-моніторингу зовнішніх загроз, які б дозволили регіональному бізнесу готуватися до шоків заздалегідь.

2. При дослідженні інфраструктурного потенціалу відновлення (розділ 2, п.2.2) автор детально розглядає внутрішній науковий та матеріальний потенціал регіонів, але недостатньо аналізує можливості інтеграції в міжнародні програми підтримки (наприклад, фонди ЄС чи програми ООН). Крім того, поза аналізом залишилися специфічні організаційні аспекти транскордонної релокації бізнес-процесів, що є актуальними для прикордонних областей.

3. Застосований автором аналітичний інструментарій оцінки стану бізнес-середовища базується переважно на статичних звітних показниках минулих періодів (розділ 2). Проте в умовах перманентних глобальних загроз та високої динамічності середовища оцінювання має здійснюватися в режимі реального часу, що вимагає від автора обґрунтування використання методів динамічного та предиктивного (прогностичного) аналізу.

4. Пропонуючи тотальну цифровізацію як універсальний драйвер оновлення бізнес-процесів (розділ 2, п.2.1), автор не враховує глибокий розрив у ресурсах між великим корпоративним сектором та малим і середнім бізнесом (МСБ) у регіонах. Запропоновані управлінські моделі не містять специфікованих інструментів підтримки саме для МСБ, який має значно менший фінансовий та технологічний запас міцності для швидкого цифрового реінжинірингу.

5. Обґрунтовуючи стратегічні напрями сталого розвитку громад (розділ 3, п.3.2), автор фокусується на мінімізації витрат та використанні внутрішніх ресурсів, проте поза увагою залишаються сучасні фінансові інструменти відновлення. Робота суттєво виграла б, якби в межах організаційно-управлінських механізмів було запропоновано інструментарій залучення альтернативного капіталу, такого як краудфандинг, муніципальні облигації чи механізми державно-приватного партнерства (ДПП) для фінансування локальних інновацій.

Висловлені зауваження суттєво не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи. Вона є самостійним дослідженням з актуальної проблеми, розв'язання якої має вагомое значення для подальшого розвитку економіки.

Костянтин ШАПОШНИКОВ, доктор економічних наук, професор, проректор з наукової роботи та міжнародних зв'язків Закладу вищої освіти «Університет трансформації майбутнього»; оцінка позитивна з зауваженнями:

1. Автору варто глибше обґрунтувати методологічний інструмент (матричний, системний чи синергетичний підхід), за допомогою якого безпека, цифровізація та соціальна інтеграція переходять з категорії «ізолюваних елементів» у категорію «взаємопов'язаних драйверів». (розділ 1, підпункт 1.2).

2. Бракує детального статистичного аналізу поточного стану високих технологій у регіонах. Без розрахунку індексів цифрової зрілості місцевого бізнесу складно оцінити реальну готовність систем до швидкої трансформації, про яку йдеться в роботі (розділ 2, підпункт 2.1).

3. Декларується можливість шерингу інфраструктури та наукового потенціалу «без значних капітальних інвестицій». Проте в підпункті відсутні фінансово-економічні розрахунки чи кейси, які б доводили, що такі моделі здатні покрити первинні операційні витрати без зовнішніх впливів на початкових етапах (розділ 2, підпункт 2.2).

4. Запропонована модель виглядає дещо абстрактно. Необхідно чіткіше прописати архітектуру цієї моделі та покроковий механізм інтеграції високих технологій саме на рівні конкретних територіальних громад, враховуючи їхні внутрішні виклики (розділ 3, підпункт 3.2).

5. У прогнозах ефектів акцентується увага на «глобальних викликах», проте недостатньо враховано локальну специфіку (наприклад, дефіцит кваліфікованих кадрів на місцях для реалізації наукового потенціалу), що може стати критичним бар'єром для сталого розвитку громади (розділ 3, підпункт п.3.3.).

У цілому, зазначені дискусійні положення і зауваження не знижують наукової новизни дисертаційної роботи, її теоретичного і практичного значення та не впливають на її загальну позитивну оцінку.

Людмила ЛОМОВСЬКИХ, опонент, доктор економічних наук, професор, професор кафедри глобальної економіки Державного біотехнологічного університету; оцінка позитивна з зауваженнями:

1. Обґрунтовуючи впровадження шерингових моделей та віртуальних технологічних хабів для спільного використання інфраструктури, автор не проаналізував поточне законодавче поле України. Поза увагою залишилися юридичні бар'єри: відсутність чіткого правового регулювання шерингових моделей, механізмів передачі комунального чи державного майна у спільне користування з приватним бізнесом, що ускладнює практичну імплементацію розроблених механізмів (розділ 1, п.1.2.).

2. Аналітична частина роботи виграла б, якби автор провів чіткішу кластеризацію регіонів за рівнем руйнувань та безпекових загроз. Запропоновані організаційно-управлінські механізми подані як універсальні, проте вони вимагають суттєвої диференціації для відносно стабільних (тилових) регіонів та депресивних чи прифронтових територій, де бізнес-процеси мають абсолютно різні стартові можливості для відновлення (розділ 2, п.2.2.).

3. У розрізі оцінки бізнес-процесів спостерігається певний методологічний дисбаланс: автор детально аналізує макроекономічні шоки та загальнорегіональні тенденції, але недостатньо спускається на мікрорівень. Брак внутрішнього операційного аналізу (як саме змінюється ланцюжок створення вартості всередині типового регіонального підприємства під час кризи) знижує прикладну цінність запропонованого реінжинірингу (розділу 2).

4. У моделі активної взаємодії бізнесу та наукового потенціалу регіону не розкрито механізми захисту прав інтелектуальної власності. За умов спільного використання наукових розробок та технологічних платформ без фінансових інвестицій на початкових етапах неминуче виникатимуть конфлікти інтересів щодо володіння кінцевим інноваційним продуктом, що потребуватиме розробки відповідного управлінського інструментарію (розділ 3, п.3.2.).

5. Пропонуючи стратегічні напрями сталого розвитку громад та інноваційного відновлення бізнесу, автор робить сильний акцент на цифровізації та безпеці, але майже повністю залишає поза увагою «зелений» вектор. В умовах сучасних глобальних викликів відновлення регіональних бізнес-процесів має обов'язково враховувати екологічні стандарти (енергоефективність, екомодернізацію), що є критично важливим для майбутньої євроінтеграції України (розділ 3, п.3.3.).

Разом із тим, висловлені зауваження мають переважно дискусійний характер і не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи. Отримані результати характеризуються науковою новизною, теоретичною та практичною значущістю, а сформульовані наукові положення, висновки і рекомендації є достатньо обґрунтованими та сприяють вирішенню порушеної науково-прикладної проблематики.

Результати відкритого голосування:

«За» – 5 членів ради,

«Проти» – 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Артему ВАЦИЛЕНКУ ступінь доктора філософії з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої вченої ради

(підпис)

Ірина КРАМАРЕНКО

(власне ім'я та прізвище)

Підпис Голови разової ради НУК

д-ра екон. наук, професора Ірини КРАМАРЕНКО засвідчую

Вчений секретар НУК

Світлана УТКІНА